

PATEIKTYS

Mokymo (-si) medžiaga “ŽUVININKYSTĖS SEKTORIAUS DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA” ”

Parengė: Jonas Dyglys

TURINYS

1. SKYRIUS. DARBO APLINKA AKVAKULTŪROS OBJEKTUOSE, KENKSMINGI IR (AR) PAVOJINGI DARBO APLINKOS FAKTORIAI
2. SKYRIUS. DARBDAVIO IR DARBUOTOJO PAREIGOS DARBO SAUGOS IR SVEIKATOS SRITYJE
3. SKYRIUS. NELAIMINGI ATSTITIKIMAI IR PROFESINĖS LIGOS
4. SKYRIUS. DARBO HIGIENA, JOS SAMPRATA
5. SKYRIUS. AKVAKULTŪROS ĮMONĖS DARBUOTOJO SAUGA IR SVEIKATA
  - 5.1. Poskyris. Darbo organizavimas įmonėje dėl darbuotojų saugos ir sveikatos
  - 5.2. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai teritorijai, pastatams ir statiniams
  - 5.3. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai sanitarinėms – buitinėms patalpoms
  - 5.4. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai šildymui, ventiliacijai ir oro kondicionavimui
  - 5.5. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai vandens tiekimui ir kanalizacijai
  - 5.6. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai apšvietimui
  - 5.7. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai sandėliavimo patalpoms
  - 5.8. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai technologiniams procesams
  - 5.9. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai technologinei įrangai
  - 5.10. Poskyris. Elektros sauga akvakultūros įmonėje
  - 5.10. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai plaukimo priemonėms
  - 5.12. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai hidrotechniniams statiniams ir vandens tiekimo įrenginiams
  - 5.13. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai, dirbant su mineralinėmis trąšomis
  - 5.14. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai veisyklai
  - 5.15. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai, ruošiant pašarus ir šeriant žuvis
  - 5.16. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai žuvų žvejybai nusauginamuose ir nenusausinamuose tvenkiniuose, aptvarų ir varžų eksploatacijai bei žuvų rūšiavimui
  - 5.17. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai, dirbant laboratorijose
  - 5.18. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai, šalinant augaliją iš tvenkinių
  - 5.19. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai poledinei žvejybai tvenkiniuose
  - 5.20. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai pakrovimo-iškrovimo ir sandėliavimo darbams
  - 5.21. Poskyris. Darbo saugos reikalavimai individualios apsaugos priemonių naudojimui
6. SKYRIUS. VANDENS BANGAVIMO LAIPSNIO ĮVERTINIMAS VANDENS TELKINIUOSE
7. SKYRIUS. SAUGOS REIKALAVIMAI LEDO STORIUI, DIRBANT TVENKINIUOSE
8. SKYRIUS. ATSAKOMYBĖS FORMOS, PAŽEIDUS DARBŲ SAUGOS REIKALAVIMUS

1. SKYRIUS. DARBO APLINKA AKVAKULTŪROS OBJEKTUOSE, KENKSMINGI IR (AR) PAVOJINGI DARBO APLINKOS FAKTORIAI

Pavojingi ir kenksmingi veiksniai skirstomi į dvi grupes:

- 1) Gamybiniai;
- 2) Negamybiniai.

Gamybiniai

Yra penkios kategorijos:

- 1) Fiziologiniai;
- 2) Fiziniai;
- 3) Cheminiai;
- 4) Biologiniai;
- 5) Psichologiniai.

2. SKYRIUS. DARBDAVIO IR DARBUOTOJO PAREIGOS DARBO SAUGOS IR SVEIKATOS SRITYJE

Darbdavio pareigos:

rizikos vengimas;

gamybos metodų pasirinkimas;

rizikos įvertinimas;

darbo organizavimas;

rizikos šalinimas;

kolektyvinių apsaugos priemonių suteikimas;

darbo pritaikymas asmeniui;

derinimasis su technikos pažanga;

Darbdavys privalo suteikti instrukcijas darbuotojui: priimant į darbą, perkeltiant į kitą darbą arba keičiant darbo vietą, įdiegus naujas darbo priemones arba jas pakeitus, įdiegus naujas technologijas.

Darbuotojo pareigos:

teisingai naudotis įrenginiais;

teisingai naudotis apsaugos priemonėmis;

informuoti apie bet kokią situaciją darbe;

bendradarbiauti su darbdaviu ir darbuotojais;

savavališkai neišjungti, nekeisti ir nešalinti įtaisų.

3. SKYRIUS. NELAIMINGI ATSITIKIMAI IR PROFESINĖS LIGOS

- Atsargumo priemonių turi būti imtasi, kad neįvyktų nelaimingi atsitikimai, auginant ir veisiant žuvis: žvejojant, laikant, brandinant ir pan.
- Darbuotojai turi dėvėti specialias liemenes ir specialią aprangą, individualias apsaugos priemones, kai dirba su cheminėmis medžiagomis.

4. SKYRIUS. DARBO HIGIENA, JOS SAMPRATA

- Darbo higienos tikslas – rengti ir nustatyti darbo higienos normas, padedančias gerinti darbo sąlygas, darbingumą, išvengti profesinių ligų, saugoti dirbančiojo žmogaus sveikatą bei darbingumą.
- Yra išskiriama **bendroji** ir **specialioji** darbo higiena.

Reikšmingi aplinkos faktoriai

- Meteorologinės sąlygos;
- Apšvietimas;
- Oro užterštumas dulkėmis ir nuodingomis medžiagomis;
- Triukšmas;
- Vibracija;
- Jonizuojanti radiacija ir kt.

Priemonės, padėsiančios sumažinti žalingą poveikį

- Technologinio proceso racionalizacija;
- Žalingų sveikatai elementų pakeitimas nežalingais;
- Tinkamas darbo ir poilsio režimas;
- Sanitarinės, techninės bei kitos priemonės.

5. SKYRIUS. AKVAKULTŪROS ĮMONĖS DARBUOTOJO SAUGA IR SVEIKATA

- Darbo vieta ir aplinka turi atitikti darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus.
- Bendruosius reikalavimus nustato Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai.

Saugos spalvos, taikomos ženklams

Saugos spalva	Reikšmė	Nurodymas ir informacija	Ženklų pvz.
Raudona	Draudžiamasis ženklas	Pavojingas elgesys	
	Pavojaus signalas	Sustoti, išjungti, išjungti įrenginį, kilus pavojui. Evakuotis	
	Gaisrinės saugos priemonės	Ženklinimas ir vietos nurodymas	
Geltona arba geltonai oranžinė	Įspėjamasis ženklas	Dėmesio, elgtis atsargiai. Patikrinti	
Mėlyna	Įpareigojamasis ženklas	Ypatingas elgesys arba veiksmas. Naudoti asmenines apsaugines priemones	
Žalia	Pirmosios pagalbos, gelbėjimo ženklai	Durys, išėjimai, keliai, įrenginiai, gelbėjimo priemonės	
	Nepavojinga	Grįžimas į normalią būklę	

Žmonių evakuavimo plano sutartiniai ženklai

Ženklas	Reikšmė	Kontūro spalva	Fono spalva
	gesintuvas	raudona	balta
	gaisrinis čiaupas	$\frac{+}{+}$ raudona	balta / raudona
	dūmų šalinimo įrenginio rankinio paleidimo jungiklis	raudona	balta
	elektros skydelis	juoda	geltona
	telefonas	mėlyna	balta
	gaisro signalizacijos jungiklis	raudona	balta
	gaisrinio siurblio (elektrifikuotos sklendės) jungiklis	raudona	balta
	pagrindinis evakuacijos kelias	žalia	
	atsarginis evakuacijos kelias	žalia	
	jūs esate čia (plano vieta)	žalia	balta

6. SKYRIUS. VANDENS BANGAVIMO LAIPSNIO ĮVERTINIMAS VANDENS TELKINIUOSE

Bangavimo lygis balais	Bangų aukštis, m	Bangavimo charakteristika	Tvenkinio, vandens telkinio paviršiaus įvertinimo požymiai
0	0	Bangavimo nėra	Paviršius lygus - veidrodinis
1	0,25	Silpnas bangavimas	Vilnijimas, bangų keteros labai mažos
2	0,25 - 0,75	Vidutinis bangavimas	Bangų keteros mažos, jos pradeda verstis, putų nėra

7. SKYRIUS. SAUGOS REIKALAVIMAI LEDO STORIUI, DIRBANT TVENKINIUOSE

Apkrova	Svoris, t	Ledo storis darbo zonoje, esant aplinkos temperatūrai nuo -10 iki -20 °C, m
Žmogus su kuprine	0,1	0,1
Žmonių grupė	1,0	0,15 - 0,16
Grupė žmonių su dideliais svoriais	4,0	0,4
Žuvų gabenimo rogės	1,2	0,2
Transporto priemonė su kroviniu	3,5	0,25
	6,5	0,35
	10,0	0,40
	20,0	0,55
	40,0	0,95

8. SKYRIUS. ATSAKOMYBĖS FORMOS, PAŽEIDUS DARBŲ SAUGOS REIKALAVIMUS

- Už darbų saugos norminių aktų reikalavimų nevykdymą ar pažeidimą atsakingi asmenys gali būti traukiami atsakomybėn įstatymų numatyta tvarka.

Atsakomybės rūšys

- **Drausminė:**
  - pastaba;
  - papeikimas;
  - atleidimas iš darbo;
- **Administracinė;**
- **Materialinė;**
- **Baudžiamoji.**

